

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoCsp/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123201666
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4123201666.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a JUDr. Mareka Olekšáka, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom: C. XXX/XX, XXX XX C. D., zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom: Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom: Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom: Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava – mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, o zaplatenie 480 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 16Csp/22/2023 – 111 zo dňa 18. septembra 2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 16Csp/22/2023 – 111 zo dňa 18. septembra 2023 potvrdzuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 23.02.2023 domáhal od žalovaného zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 480 eur. Žalobu odôvodnil tým, že uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere č. 601600291 dňa 08.04.2013 a zmluvu o úvere č. 601600382 dňa 10.09.2013, pričom bol nútený sa obrátiť na súd ako spotrebiteľ, pretože uhradil na predmetné zmluvy žalovanému ako veriteľovi finančné prostriedky prevyšujúce poskytnuté plnenie zo strany veriteľa, na ktoré nemal nárok, čím na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu. Konanie prebiehalo na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/420/2015, v ktorom konaní bol žalovaný (rovnaký ako v tomto konaní) zaviazaný na zaplatenie sumy 680 eur, ktorá suma predstavovala bezdôvodné obohatenie z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetných úverov. S odkazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 480 eur.

2. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 16Csp/22/2023 – 111 zo dňa 18. septembra 2023 (ďalej aj len „napadnutý rozsudok“) tak, že vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 480 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku II. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

3. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok odôvodnil tým, že žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere dňa 08.04.2013, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 200 eur. Tieto sa zaviazal vrátiť v 12 splátkach, pričom celkovo mal uhradiť 396 eur (pri

celkových nákladoch spojených so spotrebiteľským úverom vo výške 196 eur). Ďalej žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere zo dňa 10.09.2013, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 500 eur. Tieto sa zaviazal vrátiť v 12 splátkach, celkovo mal uhradiť 984 eur (pri celkových nákladoch spojených so spotrebiteľským úverom vo výške 484 eur). Na základe rozsudku Okresného súdu Nitra, č. k. 15C/420/2015-161 zo dňa 22.07.2020 bola uložená povinnosť žalovanému, aby zaplatil žalobcovi (obe strany v rovnakom procesnom postavení ako v tomto konaní) sumu 680 eur spolu s príslušenstvom. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol rozsudkom č. k. 7Co/118/2020-212 zo dňa 27.01.2022 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý tak nadobudol právoplatnosť dňa 18.02.2022. V uvedenom konaní súd konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť uvedených úverov z dôvodu absencie údajov o konečnej splatnosti (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Rovnako judikoval absolútnu neplatnosť úverových zmlúv v časti dojednania zmluvných strán o odplate za poskytnutie úveru.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3 a 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „NS SR“) uvedené v rozsudku sp. zn. 4Cdo/298/2020 zo dňa 30.11.2022. Podľa súdu prvej inštancie žalobca v konaní požadoval od žalovaného nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 480 eur, ktorý mu vyplýva z ust. § 3 ods. 5 veta tretia Zákona o ochrane spotrebiteľa. Predmetné zákonné ustanovenie podľa súdu prvej inštancie neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku a jeho novšie znenie účinné od 10.06.2013 (zmena vykonaná zákonom č. 132/2013 Z. z.) dokonca zmiernilo podmienky jeho poskytnutia, pretože sa v súčasnosti poskytuje bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (poukázal pritom na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 04.04.2017, sp. zn. II. ÚS 229/2017 - 15). Pretože v konaní bolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že zo strany pôvodného veriteľa prišlo k porušeniu spotrebiteľského práva, pretože pôvodný veriteľ nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď v dôsledku jeho konania v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch prišlo k určeniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, sp. zn. 15C/420/2015, ktoré je právoplatne skončené, bol základ nároku nepochybne daný. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie poukázal na to, že zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia zohľadniť a jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia, pričom finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi, ktorá však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta Zákona o ochrane spotrebiteľa je podľa súdu prvej inštancie rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia, pričom jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (poukázal pritom na Uznesenie NS SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7 Cdo 92/2021; R 48/2022).

5. Súd prvej inštancie v odôvodnení ďalej k výške priznaného primeraného zadosťučinenia uviedol, že zobral do úvahy, že žalovaný konal protiprávne až v dvoch prípadoch poskytnutých úverov žalobcovi, neopomínajúc už súdom judikovaný dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru [absencia údajov o konečnej splatnosti úveru, absolútna neplatnosť dohody o odplate pre jej rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Občiansky zákonník“)], čo bolo možné podľa neho považovať za hrubé porušenie povinnosti konať s náležitou odbornou starostlivosťou. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo zrejmé, že žalovaný ako dodávateľ a ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úveru musí nevyhnutne poznať zákonnú úpravu spotrebiteľského práva a túto príkladne aplikovať na konkrétne úvery, a aj predchádzať prípadnému porušeniu zákona, ktoré je spôsobilé privodiť ujmu samotnému spotrebiteľovi. Okrem toho, súd prvej inštancie zohľadňoval aj skutočnosť, že žalobca musel brániť svoje práva na súde; inak by musel zaplatiť celú výšku úveru spolu s odplatom, ktorú si so žalovaným dohodol. Žalobca podal žalobu na Okresný súd Nitra v roku 2015, pričom vec bola právoplatne skončená až vo februári 2022 (po viac ako 6 a pol roku). V tomto kontexte ide podľa názoru súdu prvej inštancie o pomerne dlhšiu intenzitu trvania nepriaznivých následkov, keďže až po rozhodnutí odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/420/2015 nadobudol žalobca právnu istotu, že predmetné úvery boli bezúročné a bezpoplatkové. Podľa názoru súdu prvej inštancie výška žalovaného finančného zadosťučinenia je primeraná, zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, keď žalobca musel dlhší čas súdnou cestou

vymáhať bezdôvodné obohatenie, ktoré žalovanému od začiatku nepatrilo, čo možno považovať za zásah do jeho psychickej integrity. Dĺžka trvania protiprávneho konania v tomto prípade predstavuje pomerne výrazný zásah do psychickej integrity žalobcu, ktorá skutočnosť už sama o sebe odôvodňuje súdom prvej inštancie priznanú výšku primeraného zadosťučinenia. V naznačenom kontexte súd prvej inštancie prihliadol aj na subjektívny prístup žalovaného, ktorý v konaní neuznal nárok žalobcu ani čo do základu nároku (hoci tento bol preukázateľne daný a nespochybniteľný vzhľadom na textáciu zákonnej úpravy uvedenej v § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa), ani do výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia. Za absurdné skutkové tvrdenie považoval súd prvej inštancie tvrdenie žalovaného vo vyjadrení v odpore proti platobnému rozkazu, kde tento uviedol, že žalobca sa mal možnosť brániť už v počiatkoch kontraktačného postupu a napriek tomu bol absolútne ľahostajný. V uvedenej súvislosti súd prvej inštancie pripomenul, že pokiaľ žalobca nemal právne vzdelanie, nemohol mať v čase podpisovania zmluvy pozitívnu vedomosť, že úverová zmluva (resp. aj zmluva), ktoré podpisuje neobsahujú obligatórne náležitosti požadované podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie prihliadol aj na celkom nekritický postoj žalovaného v prvoinštančnom konaní, keď tento spochybňoval aj základ nároku, hoci nato nebol žiaden dôvod, pretože právna úprava je v tejto časti jednoznačná. Súčasne podľa súčasnej súdnej praxe môže výška nemajetkovej ujmy zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá by spotrebiteľovi reálne hrozila, pričom v predmetnom prípade je finančné zadosťučinenie primerané, pretože neprevyšuje výšku priznaného bezdôvodného obohatenia (teda výšku ujmy, ktorá by inak žalobcovi hrozila), čo môže slúžiť pre žalovaného ako výstraha pred ďalším možným porušovaním zákona o spotrebiteľských úveroch a predchádzať tak ďalším porušeniam zákona, pričom výška požadovaného finančného zadosťučinenia má satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a odstrašujúci účinok na dodávateľa, teda žalovaného. Z uvedených dôvodov považoval súd prvej inštancie žalobu žalobcu o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 480 eur v tejto časti za dôvodnú a vyhovel jej. Pretože nebol dôvod určiť dlhšiu lehotu na plnenie, súd prvej inštancie podľa § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 480 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, čo pre neho ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov nebude predstavovať ujmu, ktorá by mu znemožnila ďalšie realizovanie podnikateľskej činnosti. Nad rámec uvedeného súd prvej inštancie poznamenal, že žalovaný v rozpore s § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa namietal, že priznanie požadovaných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už inak napraviť. Takúto podmienku podľa súdu prvej inštancie uvedené zákonné ustanovenie vôbec neobsahuje, preto sa uvedeným skutkovým tvrdením už ďalej z dôvodu hospodárnosti nezaoberal.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol meritorne úspešný v celom rozsahu, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania z celej prisúdenej sumy (480 eur).

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v celom rozsahu (výrok I. aj výrok II.) odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že rozsudok považuje za nesprávny z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

8. Žalovaný v odvolaní uviedol, že neuznáva žalobcom vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky a mal za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, keďže neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, avšak argumentoval, že toto ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak je ho podľa neho potrebné vykladať reštriktívne; pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Mal za to, že súd prvej inštancie bol povinný aplikovať ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže v prípade, ak osobitný právny predpis, ktorým je Zákon o ochrane spotrebiteľa neupravuje výšku finančného zadosťučinenia, v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný taktiež argumentoval smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (ďalej len „Smernica“), pričom mal podľa neho súd prvej inštancie prihliadnuť na konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobcu a žalovaného a pri rozhodovaní vziať do úvahy aj konanie žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného

zadosťučinenia napriek tomu, že sám podľa žalovaného konal v rámci kontraktčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy o úvere, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru; nemal k nim žiadne výhrady a zaviazal sa ich dodržiavať a svojim podpisom na zmluve prehlásil, že si zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9Co/343/2013 pojednávajúci o vážnosti prejavu vôle ako aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj len „SD EÚ“) zo dňa 16.07.1998 vo veci: Gut Springenheide GmbH, Rudolf Tusky v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt – Amt für Lebensmittelüberwachung, podľa ktorého SD EÚ zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov“. V dôsledku uvedenej definície nemožno podľa žalovaného hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy dobre informovaný avšak ľahostajný a uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu priznaním finančného zadosťučinenia. Žalovaný mal za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca podľa neho neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo – právneho vzťahu medzi ním a žalovaným a poukázal (žalovaný) na skutočnosť, že žalobca ani nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nespĺnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Žalobca tiež v konaní podľa neho nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Podľa neho musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda, či v tomto prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu.

9. Žalovaný ďalej v odvolaní uviedol, že ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou, pričom predpoklady priznania finančného zadosťučinenia sú nasledujúce: (i) porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi; (ii) úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti; (iii) primeranosť zadosťučinenia; (iv) zodpovedná osoba; a (v) nemajetková ujma. Podľa žalovaného všetky uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, avšak nekonkretizoval, ktoré predpoklady podľa neho neboli naplnené. Uviedol, že považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi (nesprávne uviedol vo výške 600 eur, keďže súdom prvej inštancie bolo priznané vo výške 480 eur) za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu; takto priznané finančné zadosťučinenie nie je podľa neho možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie podľa žalovaného slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo – právneho vzťahu. Argumentoval tiež, že dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade žalovaný žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo – právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ (žalobca) neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie podľa žalovaného slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) zo dňa 25.03.1998, sp. zn. I. Odon 45/97, rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Odo 652/2001 zo dňa 18.09.2002 či rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014.

10. K výroku II. o náhrade trov konania žalovaný neuviedol žiadnu odvolaciu argumentáciu.

11. Žalobca sa k odvolaniu vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom uviedol, že so závermi súdu prvého stupňa sa stotožňuje, považuje ich za správne, a preto odvolanie žalovaného považuje za nedôvodné. Žalovaný podľa žalobcu v podanom odvolaní opakuje argumentáciu, ktorú uplatnil aj v predchádzajúcich podaniach, z ktorej sa javí, akoby vôbec nepochopil koncept nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho argumenty nemajú oporu ani v citovanom ustanovení ani v rozhodovacej praxi súdov nižšieho či vyššieho stupňa zaoberajúcich sa týmto typom nároku. Pre priznanie nároku podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa podľa žalobcu musia byť splnené nasledovné podmienky: (i) žalobca má postavenie spotrebiteľa; (ii) zo strany porušiteľa došlo k porušeniu práva alebo povinnosti zo Zákona o ochrane spotrebiteľa alebo z osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa; (iii) spotrebiteľ porušenie práva alebo povinnosti úspešne uplatnil na súde; (iv) právo na primerané finančné zadosťučinenie prináleží spotrebiteľovi od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Podľa žalobcu boli splnené všetky uvedené podmienky, pričom k jednotlivým uviedol prislúchajúcu argumentáciu.

12. K argumentácii žalovaného ohľadom povinnosti preukazovania ujmy, či jej tvrdenia poukázal žalobca na svoju argumentáciu prednesenú v predchádzajúcich podaniach, a to najmä na to, že súčasná právna úprava nepredpokladá pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie existenciu ujmy ako to vyplýva aj z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 7Cdo/92/2021, sp. zn. 6Cdo/127/2017) a aj napriek tomu, že spotrebiteľ nemá povinnosť preukazovať vznik ujmy, je toho názoru, že táto spotrebiteľovi vznikla minimálne v psychickej rovine, a to neprímeranou záťažou a priamym ohrozením jeho majetkových pomerov v rámci bezdôvodného obohatenia, ktorého sa dopustil žalovaný, keď to bol práve žalovaný, ktorý využíval slabšie postavenie žalobcu ako spotrebiteľa a predložil mu zmluvu nezodpovedajúcu zákonu, čím výrazným spôsobom zasiahol do jeho ekonomickej stability spotrebiteľa a priamo ohrozil majetkové pomery spotrebiteľa a jeho rodiny a získal od spotrebiteľa plnenie, ktoré mu podľa spotrebiteľského práva nepatrilo. K otázke k preukazovaniu ujmy poukázal žalobca na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.06.2021, sp. zn. 3CoCsp/5/2021. Jediným kritériom posúdenia výšky finančného zadosťučinenia je podľa žalobcu primeranosť k porušeniu práv spotrebiteľa. Suma vo výške 480 eur priznaná súdom prvej inštancie podľa neho predstavuje iba zlomok toho, o čo sa na úkor spotrebiteľa snažil obohatiť žalovaný a o čo by sa ešte snažil obohatiť nebyť súdnej ochrany a úspešného hájenia porušenia práv spotrebiteľa na súde. Podanou žalobou si žalobca uplatnil primerané finančné zadosťučinenie len vo výške 480 eur, ktorá suma je podľa názoru žalobcu primeraná vo vzťahu k sume, o ktorú sa na úkor spotrebiteľa snažil obohacovať žalovaný, a o ktoré ďalšie sumy by sa na jeho úkor snažil obohatiť, ak by spotrebiteľ nehájil svoje práva na súde a nebola by mu poskytnutá súdna ochrana. Z uvedeného dôvodu žalobca trval na tom, že suma vo výške 480 eur je vo vzťahu k porušeniu práv spotrebiteľa, dlhotrvajúceho procesu hájenia jeho práv, ekonomickej a majetkovej neistote v dôsledku predchádzajúcich konaní, primeraná. Zároveň dal do pozornosti, že v obdobných konaniach príslušné sudy priznávali spotrebiteľom ďaleko vyššiu hodnotu primeraného finančného zadosťučinenia; v niektorých prípadoch dokonca totožnú s výškou samotného bezdôvodného obohatenia alebo s výškou sumy priznanej rozhodovským rozsudkom, ktorý bol zrušený. V tejto súvislosti poukázal napríklad na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/104/2017, sp. zn. 7Co/23/2017, sp. zn. 19Co/30/2018, a sp. zn. 21Co/31/2018. Výška žalovanej sumy je tak podľa neho podporená aj rozhodovacou praxou v otázke primeranosti finančného zadosťučinenia. V súvislosti s posudzovaním výšky primeranosti priznaného finančného zadosťučinenia nemožno podľa neho opomenúť ani realitu znehodnocovania peňazí, na ktorú žalobca už poukázal v rámci svojich predošlých podaní. Vzhľadom na to, že ide o nárok, ktorý nie je úročený, je na túto skutočnosť podľa žalobcu potrebné prihliadať o to viac. Od roku 2022, kedy rozhodnutie, ktorým súd konštatoval porušenie spotrebiteľovho práva, nadobudlo právoplatnosť do roku 2023, v ktorom možno očakávať rozhodnutie v rámci tohto konania predstavuje miera inflácie 12,80 %, z čoho vyplýva, že suma 480 eur je o 61,44 eura nižšia ako ju mala v čase rozhodnutia o bezdôvodnom obohatení.

13. K žalovaným tvrdenému zneužitiu práva podanou žalobou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobca uviedol, že ho považuje za absolútne mylné a ničím nepodložené, pričom podaným odvolaním akoby chcel žalovaný navodiť dojem, že domáhaním sa zo strany žalobcu vydania primeraného finančného zadosťučinenia ide automaticky o zneužitie práva, ignorujúc pritom zákon ako aj rozhodovaciu prax v tejto otázke. V otázke zneužitia práva poukázal na niektoré rozhodnutia, ktoré podľa neho bližšie konkretizovali, čo možno považovať za zneužitie práva a na kom leží dôkazné bremeno jeho preukázania, a ktoré jednoznačne vyvracajú akúkoľvek námietku žalovaného smerujúcu k tomu, že zo strany žalobcu ide o zneužitie práva: rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. IV. ÚS 195/2012-66; sp. zn. II. ÚS 58/06-28; rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo 1917/2004. V prejednávanej príhode ide podľa žalobcu o odlišný prípad, a síce o výkon práva spotrebiteľa riadne podporený právnou úpravou ako aj rozhodovacou praxou, ktorý sa žiadnym spôsobom nesnaží získať neprímeranú výhodu, či spôsobiť ujmu žalovanému, práve naopak on je ten, ktorý sa domáha priznania nároku, ktorý mu vznikol v súlade s porušením jeho práv ako spotrebiteľa zo strany žalovaného.

14. Žalobca záverom svojho vyjadrenia navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu zo strany žalovaného.

15. Na vyjadrenie žalobcu reagoval žalovaný tak, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predošlých podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu a to najmä na podanom odvolaní. Konanie žalobcu formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je podľa neho adekvátne okolnostiam a žalobca sa teda mohol brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Žalovaný dodal, že domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia zo strany žalobcu nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a nebolo by vhodné ho priznať.

16. Podľa Čl. 11 ods. 4 CSP, súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom.
17. Podľa Čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.
18. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.
19. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.
20. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.
21. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.
22. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.
23. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.
24. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
25. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
26. Odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného v súlade s ust. § 378 a nasl. CSP, pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.
27. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že sa cíti byť rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a zároveň sa cíti byť viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie; z tohto dôvodu nenariadňoval na prejednanie odvolania pojednávanie, keďže nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie (§ 385 ods. 1 CSP a contrario).
28. Odvolací súd zároveň konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré poukazuje a pre účely zdôraznenia jeho správnosti a vysporiadanie sa s odvolacou argumentáciou žalovaného, k odvolacím námietkam (viď ods. 7. až 9. odôvodnenia tohto rozhodnutia) uvádza nasledovné:
29. Predmetom odvolania žalovaného je podľa neho nesprávne právne posúdenie veci v otázke priznania nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vyplývajúce z ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom žalovaný namietal najmä to, že súd prvej inštancie pri posúdení veci nezohľadnil konkrétne okolnosti prípadu, nezohľadnil postavenie žalobcu ako priemerného spotrebiteľa a neaplikoval ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka.
30. Ako judikoval NS SR vo svojom uznesení sp. zn. 7 Cdo 7/2010 z 27. júla 2011 „nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.“ Odvolací súd nevzhladol v konaní súdu prvej inštancie ani v napadnutom rozhodnutí také vady, ktoré by mali v zmysle vyššie citovaného rozhodnutia NS SR za následok nesprávne právne posúdenie veci, pričom jeho rozhodnutie bolo zrozumiteľne odôvodnené a súd prvej inštancie v ňom náležite reagoval na všetky žalovaným vznesené námietky. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.
31. Odvolací súd je nielen v zhode s odôvodnením súdu prvej inštancie, ktorý (v rozpore s tým, čo tvrdí žalovaný) zohľadnil pri rozhodovaní konkrétne okolnosti prípadu, a to napr. počet porušení právnych predpisov zo strany žalovaného, výšku žalovanej sumy, dĺžku konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 15C/420/2015 a na základe týchto konkrétnych skutočností dospel k záveru, že primeranou sumou finančného zadosťučinenia je suma 480 eur. Rovnako sa súd prvej inštancie

stotožňuje aj s argumentáciou žalobcu obsiahnutou v jeho vyjadrení k odvolaniu (viď ods. 11. až 13. odôvodnenia tohto rozhodnutia); skutočne sa totiž javí, že žalovaný nesprávne pochopil koncept právnej úpravy nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol jasne vysvetlený v početnej rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky, najmä však v rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo/298/2020 zo dňa 30.11.2022 (na ktorý poukázal aj súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí), a podľa ktorého: „Podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Uvedené ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/127/2017, ktorý prešiel aj testom ústavnosti (sp. zn. III. ÚS 124/2020), stanovil za jediné kritérium primeranosť finančného zadosťučinenia, pričom vec prejednávajúci senát sa s takýmto výkladom predmetného ustanovenia stotožňuje. Vychádzajúc z uvedeného, v konkrétnom prípade bude vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia, ktorý napokon bude adekvátny skutočnostiam prejednávaného prípadu a bude sledovať základný účel predmetného inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Zároveň platí, že v danom prípade nemôže ísť o nepreskúmateľnú ľubovôľu a z rozhodnutia v tomto smere musí byť zrejmé, o aké skutkové zistenia sa súd pri stanovení konkrétneho rozsahu finančného zadosťučinenia opieral. Zákomom stanovená možnosť štátneho orgánu rozhodnúť voľnou úvahou nemôže totiž znamenať ničím nelimitovanú a vecne nepreskúmateľnú svojvôľu. Takáto svojvôľa by bola v rozpore s princípom právneho štátu, keďže vo svojich dôsledkoch by znamenala nepredvídateľnosť rozhodovania štátneho orgánu, a teda ústavne neprípustnú mieru právnej neistoty (II. ÚS 117/2011). Na základe vyššie citovaného rozhodnutia NS SR možno jednoznačne uzavrieť, že odvolacia argumentácia žalovaného je nedôvodná, keďže podľa odvolateľa sú tu aj iné podmienky (okrem tých, ktoré boli vymedzené v ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a v rozhodnutí NS SR), ktoré je potrebné splniť na priznanie nároku, čo však nie je pravda. 32. Vo vzťahu k primeranosti určenia finančného zadosťučinenia má odvolací súd za to, že odôvodnenie súdu prvej inštancie spĺňa všetky kritériá z hľadiska preskúmateľnosti, keďže nie je vôbec svojvoľné ako to naznačil odvolateľ. V ods. 18. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie náležite a podrobne vysvetlil, prečo je podľa neho priznaná suma 480 eur primeraná a s týmto zdôvodnením sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na súdne rozhodnutia (najmä českých súdov) ako aj Smernicu s tým, že žalobca podľa neho pri kontraktáčnom procese nepostupoval obozretne (čo mal súd prvej inštancie podľa neho pri rozhodovaní zohľadniť), túto považoval odvolací súd za absurdnú vzhľadom na to, že v konaní sp. zn. 15C/420/2015 bolo konštatované porušenie právnych predpisov zo strany žalovaného tým, že v úverovej zmluve neuviedol konečnú splatnosť úveru a ako aj tým, že do nej implementoval neplatné ustanovenia o odplate za poskytnutie úveru, čo sú povinnosti, vzhľadom na spotrebiteľský vzťah, jednoznačne na strane žalovaného a nie je absolútne namieste vyžadovať od priemerného spotrebiteľa, aby veriteľa (bankový

či nebankovú inštitúciu poskytujúcu úvery v rámci podnikateľskej činnosti) upozorňoval na možnú neplatnosť niektorých ustanovení (zvlášť ak nedisponuje právnym vzdelaním).

33. K výške priznaného finančného zadosťučinenia odvolací súd len príkladom poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.01.2023, sp. zn. 6Co/35/2022, ktorým bola potvrdená výška finančného zadosťučinenia 1.000 eur, pričom takéto rozhodnutie nie je v praxi súdnych autorít Slovenskej republiky ojedinelé, a preto sa rozhodnutie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci nijak nevymyká bežnej praxi. Zároveň je možné sa stotožniť aj s názorom žalobcu, podľa ktorého mohol súd prvej inštancie prihliadnuť aj na realitu znehodnocovania peňazí, keďže ide o nárok, ktorý nie je úročený a od roku 2022, kedy rozhodnutie, ktorým súd konštatoval porušenie spotrebiteľovho práva, nadobudlo právoplatnosť do roku 2023, v ktorom možno očakávať rozhodnutie v rámci tohto konania predstavuje miera inflácie 12,80 %, z čoho vyplýva, že suma 480 eur je o 61,44 eura nižšia ako ju mala v čase rozhodnutia o bezdôvodnom obohatení.

34. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného voči výroku II. napadnutého rozhodnutia o trovách konania, žalovaný neuviedol vo svojom odvolaní vo vzťahu k tomuto výroku žiadnu odvolaciu argumentáciu, a preto odvolací súd nemohol podrobiť tento výrok náležitému odvolaciemu prieskumu. Napriek tomu nevzhliadol pochybenie v odôvodnení súdu prvej inštancie k tomuto výroku a považuje ho za vecne a právne správny, keďže žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 100 % uplatneného nároku.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

37. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Keďže žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, odvolací súd mu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.